

Sygn. akt IV U 1162/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2015 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania M. P. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 29 sierpnia 2014 r. Nr (...), znak : (...)

w sprawie M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem P. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowo-Handlowa (...) w J.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. P. (1) jako pracownik u płatnika składek Firma Usługowo-Handlowa (...) w J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 23 czerwca 2014 r.,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz M. P. (1) kwotę 60 (sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1162/14

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 29 sierpnia 2014 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 38 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1, art. 34 ust. 2, art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.) stwierdził, że M. P. (1) jako pracownik u płatnika składek Firma Usługowo-Handlowa (...) w J. nie podlega od dnia 23 czerwca 2014 r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu oraz wypadkowemu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał m. in., iż w dniu 30 czerwca 2014 r. M. P. (2) został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u wskazanego wyżej płatnika składek ze wskazaniem daty powstania obowiązku ubezpieczeń od 23 czerwca 2014 r. Wątpliwości ZUS budził krótki okres pomiędzy zgłoszeniem do ubezpieczeń społecznych M. P. (1), a wystąpieniem niezdolności do pracy

wskazanego. Zdaniem organu rentowego, celem zawarcia w dniu 23 czerwca 2014 r. umowy o pracę pomiędzy P. P. a jego synem - M. P. (1) było stworzenie podstawy do uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Przywołana umowa została zawarta dla pozorów, w rozumieniu art. 83 § 1 kc. Wątpliwości ZUS budzi fakt wykonywania przez M. P. (1) pracy w rozumieniu art. 22 kp. Powyższe wynika z niedostarczenia przez płatnika składek dowodów na prowadzoną ewidencję czasu pracy, w postaci np. listy obecności. Organ rentowy zarzucił niewykazanie przez płatnika składek, by istniała racjonalna i ekonomiczna potrzeba zatrudnienia M. P. (1) na stanowisku kierowcy. W okresie niezdolności wymienionego do pracy tj. od 30 czerwca 2014 r. do 14 sierpnia 2014 r., nie został bowiem zatrudniony inny pracownik. Ponadto, płatnik składek zgłosił M. P. (1) do ubezpieczenia społecznego w dniu 30 czerwca 2014 r. o godz. 11.46, zaś tego samego dnia, o godz. 10.00 wymieniony uległ wypadkowi. W chwili zatem wypadku nie był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Organ rentowy zwrócił również uwagę na fakt, iż pracodawca w żaden sposób nie wykazał, by w okresie od zawarcia umowy o pracę, tj. od 23 czerwca 2014 r. do dnia zgłoszenia do ubezpieczeń, do 30 czerwca 2014 r., M. P. (1) faktycznie świadczył pracę. W ocenie ZUS, mógł on jedynie sporadycznie pomagać w przedsiębiorstwie prowadzonym przez jego ojca.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. P. (1), który wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Wskazał w nim m. in., że płatnik składek zachował 7 terminów na zgłoszenie jego osoby do ubezpieczeń społecznych. Podkreślił również przy tym, iż został zatrudniony na stanowisku mechanika-kierowcy, a zatem do jego zwykłych obowiązków należało przygotowanie pojazdu. Zarzucił przy tym, iż ZUS stronniczo i nieprawidłowo ocenił pisemne wyjaśnienia dwóch świadków. Odwołujący się wskazał, że istniała racjonalna ekonomiczna potrzeba jego zatrudnienia. Płatnik składek posiadał bowiem 5 samochodów ciężarowych, zatrudniał zaś trzech pracowników. Ponadto, w związku z uzyskaniem nowego zlecenia, od lipca 2014 r. dochód z prowadzonej przez P. P. działalności gospodarczej uległ wielokrotnemu podwyższeniu (odwołanie k. 2-5).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (odpowiedź na odwołanie k. 7-8).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W czerwcu 2014 r. M. P. (1) ukończył technikum, w związku z czym zdobył wykształcenie w zawodzie technik mechanik. W tym czasie wymieniony posiadał już prawo jazdy kategorii C i E., a w lutym 2014 r. ukończył kurs na przewóz rzeczy oraz przeszedł badania psychotechniczne. Po ukończeniu nauki ubezpieczony szukał pracy jako kierowca. Powyższe zbiegło się z zakupem przez P. P., (...) Firma Usługowo-Handlowa (...) w J. polegającą na świadczeniu usług przewozowych, nowego samochodu ciężarowego. Łącznie P. P. posiadał w czerwcu 2014 r. 5 samochodów, przy czym zatrudniał 3 kierowców. W związku z tym, że doszło do zakupu nowego tira przez P. P., a ubezpieczony nie znalazł pracy u innych przewoźników, w dniu 23 czerwca 2014 r. została zawarta pomiędzy P. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) a jego synem M. P. (1) umowa o pracę na czas nieokreślony. Na jej podstawie M. P. (1) został zatrudniony w pełnym wymiarze na stanowisku kierowcy-mechanika za wynagrodzeniem w wysokości minimalnej płacy krajowej miesięcznie. W tym samym dniu ubezpieczony został przeszkolony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

M. P. (1) miał wykonać swój pierwszy kurs na przełomie czerwca i lipca 2014 r. do Kazachstanu. Ze względu na to, że miał być to jego pierwszy kurs ze względów bezpieczeństwa i w celu wdrożenia się w formalności związane z odprawami granicznymi miał jechać w jednym konwoju z R. M., zatrudnionym wówczas w przedsiębiorstwie (...), który miał również zaplanowany w tym samym czasie kurs do Kazachstanu. Wymienieni mieli wykonać załadunek jabłek w G., po czym ich zadanie miało polegać na przewozie towaru do Kazachstanu. O planowanym kursie dowiedzieli się kilka dni przed wyjazdem. Od 23 czerwca 2014 r. M. P. (1) przygotowywał się do wyjazdu. Otrzymał bowiem samochód marki (...) po innym pracowniku, M. J., który z kolei dostał do dyspozycji nowy samochód ciężarowy. Przygotowywanie się do wyjazdu polegało m. in. na sprawdzeniu razem z innym pracownikiem zatrudnionym przez jego ojca stanu technicznego pojazdu tj. stanu zawieszenia i hamulców. W dniu 30 czerwca 2014 r. ubezpieczony razem z R. M. pojechali na zakupy po żywność na wyjazd. Tego samego dnia, ok. godziny 10.00 przy sprzątaniu samochodu, podczas

schodzenia z auta, odwołujący krzywo stanął, w związku z czym skręcił nogę. Kurs do Kazachstanu, zamiast M. P. (1), wykonał P. P..

M. P. (1) powrócił do pracy w charakterze mechanika-kierowcy po kilku tygodniach, kiedy to przebywał na zwolnieniu lekarskim w związku z wymienionym wypadkiem przy pracy. W ramach wykonywanej pracy ubezpieczony m. in. wykonał sam lub razem z innymi kierowcami, zatrudnionymi przez P. P. lub A. Z. kilka kursów do Kazachstanu. M. P. (1) do chwili obecnej świadczy pracę u płatnika składek na stanowisku mechanika-kierowcy. Ubezpieczony przed wyjazdem w trasie otrzymuje polecenie wyjazdu, dostaje zaliczki oraz podpisuje kartę wyjazdu służbowego. Otrzymuje ryczałt na wydatki, zaś za paliwo płaci kartą. Za wykonaną pracę ubezpieczony otrzymuje wynagrodzenie zgodnie z umową oraz zwrot kosztów podróży tj. diet i ryczałtów za noclegi.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, obdarzonego przez Sąd wiarygodnością tj. zeznań ubezpieczonego M. P. (1) k. 23v-24v, zainteresowanego P. P. k. 32v-33, zeznań świadków: A. Z. k. 17v-18, W. Ł. k. 31v-32, R. M. k. 32, umowy o pracę k. 31 a. r., karty szkolenia k. 21 a. r., listy płac, dokumentów rozliczania kosztów delegacji zagranicznych, kserokopii wydruków CMR -koperta k.28.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. P. (1) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Artykuł 8 ust. 1 przywołanej ustawy stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Z kolei art. 12 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy wskazuje, iż obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z treścią art. 11 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanego aktu prawnego. Na podstawie art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1 należy do płatnika składek. Ustęp 4 przywołanego przepisu wskazuje, iż zgłoszeń, o których wyżej mowa dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Płatnikiem zaś składek, stosownie do treści art. 4 pkt 2 lit. a tej ustawy jest pracodawca, w stosunku do pracowników.

Zgodnie z treścią art. 22 § 1 kodeksu pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Kodeks cywilny w art. 83 § 1 przewiduje, że nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z kolei w myśl art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Kluczowym dla rozstrzygnięcia sporu występującego w niniejszej sprawie było ustalenie, czy czynność prawna polegająca na zawarciu w dniu 23 czerwca 2014 r. umowy o pracę pomiędzy P. P. a M. P. (1), została zawarta dla pozorów, w celu uzyskania przez M. P. (1) świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Analiza zgromadzonego materiału dowodowego w postaci zeznań złożonych przez ubezpieczonego, płatnika składek oraz świadków jak również treść zebranych dokumentów daje podstawy do ustalenia, iż M. P. (1) rzeczywiście świadczył pracę na rzecz swojego ojca P. P.. Od dnia 23 czerwca 2014 r. odwołujący przygotowywał się do planowanego wyjazdu do Kazachstanu. Powyższe polegało m. in. na sprawdzeniu stanu technicznego pojazdu, którym ubezpieczony

miał jechać. Był to pojazd marki (...), który został przekazany M. P. (1) przez innego pracownika. Sąd obdarzył wiarygodnością zeznania złożone zarówno przez ubezpieczonego, zainteresowanego jak i świadków: A. Z., W. Ł., R. M.. Wyłania się z nich jasny, spójny i logiczny obraz. Treść złożonych zeznań wzajemnie się uzupełnia. Wskazać przy tym należy, iż świadek A. Z. prowadzi firmę transportową i wykonuje tak jak P. P. przewozy do Kazachstanu. W. Ł. jest zatrudniony przez P. P. jako kierowca, zaś R. M. w czerwcu 2014r. pracował na stanowisku kierowcy u A. Z. i miał pojechać razem z ubezpieczonym do Kazachstanu. Wymienieni byli zatem naoczni świadkami wypełniania przez M. P. (1) obowiązków pracowniczych. Ponadto, zauważyć należy, iż treść złożonych zeznań znajduje swoje potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach w postaci umowy o pracę, karty szkolenia bhp, listy płac, rozliczeń kosztów delegacji zagranicznych, kserokopii wydruków CMR. Ponadto o tym, że ubezpieczony faktycznie świadczył pracę kierowcy i zamiar świadczenia tej pracy był od 23 czerwca 2014 r. świadczy to, że ubezpieczony od 23 czerwca 2014 r. przygotowywał się do wyjazdu do Kazachstanu wykonując przegląd powierzonego mu samochodu, robiąc zakupy żywnościowe na pierwszy wyjazd oraz zaraz po krótkim zwolnieniu lekarskim powrocie do pracy i świadczeniu tej pracy do dnia dzisiejszego. Dowodem świadczenia pracy przez ubezpieczonego są rozliczenia kosztów delegacji, dokumenty CMR na których widnieje podpis ubezpieczonego jako wykonującego przewóz, listy płac (k.28).

Nie budzi wątpliwości Sądu fakt, iż M. P. (1) posiadał odpowiednie wykształcenie oraz kwalifikacje jak również miał wykonane niezbędne badania do tego, by podjąć pracę kierowcy w transporcie międzynarodowym. Logicznym jest również okoliczność, iż przygotowanie samochodu do podróży do tak odległego kraju, jakim jest Kazachstan, trwało kilka dni. Powyższe pozwala zatem na przyjęcie, iż odwołujący wykonywał czynności pracownicze stosownie do zajmowanego stanowiska, czyli kierowcy-mechanika. Na zgodność z prawdą przedstawionej relacji wskazuje również to, iż w złożonych zeznaniach R. M. potwierdził, iż miał wykonać z ubezpieczonym kurs do Kazachstanu. Przed wypadkiem, w dniu 30 czerwca 2014 r. pojechali bowiem na zakupy po żywność, którą mieli zabrać w trasę.

Za nietrafny należy uznać zarzut ZUS, iż nie istniała racjonalna ekonomiczna potrzeba zatrudnienia M. P. (1). Podkreślić przy tym należy, iż decyzja o przyjęciu nowego pracownika należy do suwerennych kompetencji pracodawcy, a dodatkowo w okolicznościach niniejszej sprawy zatrudnienie ubezpieczonego było związane z zakupem przez pracodawcę nowego samochodu ciężarowego.

W ocenie Sądu przedstawione wyżej okoliczności świadczą o istnieniu między stronami stosunku pracy od 23 czerwca 2014 r.

Jak wskazano w orzecznictwie (zob. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r. II UK 14/12), przyjmuje się, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów i nie może w związku z tym stanowić tytułu do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli gdy strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Nie można zatem przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, jeżeli pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca tę pracę przyjmował. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie II UK 161/05 wskazał, iż przy zakwestionowaniu przez ZUS umowy o pracę rzeczą sądu jest ustalenie, czy faktyczne oświadczenia woli stron miało na celu nawiązanie stosunku pracy w rozumieniu art. 22 kp, czy też zamiarem pracodawcy było oddanie przysługi ubezpieczonemu w postaci zgłoszenia jej do ubezpieczenia w sytuacji, gdy nie potrzebował pracownika i miał świadomość tego, że umowa nie będzie go obowiązywać, jego ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwale, a ubezpieczona była zainteresowana objęciem jej ubezpieczeniem społecznym ze względu na spodziewaną niezdolność do pracy i związane z tym prawo do świadczeń. Gdyby z faktycznych oświadczeń woli stron wynikał taki zamiar, wykonywanie przez ubezpieczonego różnych czynności w firmie nie byłoby traktowane jako wykonywanie umowy o pracę. Natomiast w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama ich świadomość co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (art. 58 § 1 kc).

Poczynione zatem w niniejszej sprawie ustalenia dotyczące faktycznego świadczenia pracy przez M. P. (1) powodują, iż jako niezasadne należy określić stanowisko organu rentowego, który zarzucił pozorność umowy o pracę zawartej w dniu 23 czerwca 2014 r. Skoro zatem wymieniona umowa o pracę była ważna i kreowała pomiędzy odwołującym się a płatnikiem składek stosunek prawny, to konsekwencją powyższego było objęcie M. P. (1) ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu począwszy od dnia nawiązania stosunku pracy, tj. od 23 czerwca 2014 r. Godnym podkreślenia jest również fakt, iż P. P. zachował 7 dniowy termin na zgłoszenie pracownika do ubezpieczeń społecznych, co nie było kwestionowane przez ZUS. Fakt wystąpienia wypadku w tym samym dniu, co zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych nie powinien mieć znaczenia dla oceny istnienia stosunku pracy między stronami, bowiem najistotniejszą kwestią pozostaje okoliczność, iż faktycznie od 23 czerwca 2014 r. ubezpieczony świadczył pracę na rzecz P. P..

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd oparł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 490) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2015 poz. 1078).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.